

Dokumentnamn: Levercirros, tidig diagnos		Revision: 01
Dokumenttyp: 8.5.0.1.1-5 rutin	Dokumentnummer: 25-1251	
Detta dokument gäller för: Hälso- och sjukvården	Programområde/Funktionsområde: LPO Mag- och tarmsjukdomar	
Dokumentansvarig: LPO Mag- och tarmsjukdomar	Beslut av: Ordförande LPO Mag- och tarmsjukdomar	
Beslut datum: 2026-01-27	Nästa revidering: 2027-01-27	

Levercirros, tidig diagnos

Vårdnivå och samverkan

Primär bedömning och utredning i primärvården.

Mål

- Uppmärksamhet på avvikande fynd i laboratorieprover, symptom, status och radiologiska
- undersökningar kan bidra till tidig diagnos levercirros i kompenserad fas.
- Tidig upptäckt levercirros kan leda till insättning av åtgärder för att förebygga dekomensation.

Symtom vid kompenserad cirros :

- Inga symptom
- Trötthet
- Känsla av fysisk och psykisk utmattning och håglöshet
- Aptitlöshet
- Viktnedgång/minskad mängd muskulatur på både armar och ben
- Nedsatt sexuell lust och förmåga
- Män: impotens, infertilitet, minskad sexlust och testikelatrofi
- Kvinnor: amenorré, oregelbunden mens, minskat sexuellt intresse, dyspareuni
- Muskelkramper

Kliniskfynd vid kompenserad cirros:

- Ospecifika
- Spider nevi
- Palmarerytem
- Trumpinnenaglar
- Hos män ses ibland gynekomasti
- Avmagrade extremiteter
- Hematom
- Caput medusae
- Hepatomegali/splenomegali

Symtom vid dekompenenserad cirros:

- Symptom som vid kompenserad cirros
- Ikterus
- Klåda
- Mörk urin
- Hematemes/ melena -Varixblödning
- Andfåddhet
- Upprepade bakteriella infektioner
- Buksmärta/ feber - Spontan bakteriell peritonit

Kliniskfynd vid dekompenenserad cirros:

- Kliniskfynd som vid kompenserad cirros
- Svullen/utspänd buken - Ascites
- Förvirring/desorientering - Hepatik encefalopati
- Minskad urinmängd - Njursvikt
- Flapping tremor
- Sarkopeni
- Osteoporos

Avvikande laboratorieprover vid cirros

- Trombocytopeni
- Leukopeni/anemi
- Omvänd ASAT/ALAT kvot (det vill säga >1)
- Hög PK-INR
- Låg albumin
- Hög bilirubin
- Hyponatermi

Avvikande levermorfologi vid bilddiagnostik:

- Normal radiologi kan inte utesluta cirros då levern ofta har ett normalt utseende vid tidig cirros.
- Ökad ekogenicitet
- Ojämn ytan/kanten
- Atrofi av den högra loben
- Hypertrofi av svansloben eller de vänstra loberna
- Portal HT/trombos/splenomegali
- Avancerad
- Liten, nodulär lever
- Ascites

Diagnostik av cirros

Kompenserad cirros diagnostiseras med :

- leverbiopsi eller
- elastografi

Dekompenserad cirros diagnostiseras i huvudsak på basen av :

- symtom
- kliniska fynd
- radiologi
- laboratorieprover

Referenser

- [Svenskgastroenterologi.se/kunskap/nationellt-varldprogram-for-levercirros-2022](https://www.svenskgastroenterologi.se/kunskap/nationellt-varldprogram-for-levercirros-2022)
- [Svenskgastroenterologi.se/kunskap/patologiska-leverprover-bakgrundsdocumentation-2024](https://www.svenskgastroenterologi.se/kunskap/patologiska-leverprover-bakgrundsdocumentation-2024)
- Cirrhosis: diagnosis with sonographic study of the liver surface. Radiology. 1989;172:389-92.
- Incidence, prevalence, and clinical significance of abnormal hematologic indices in compensated cirrhosis. Clinical gastroenterology and hepatology : the official clinical practice journal of the American Gastroenterological Association. 2009;7:689-95.

Författare: Ali Alsoufi, överläkare